

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 30 januari 1940 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning.

För den enligt § 42 mom. 2 i riksdagsordningen ett av lagutskotten åliggande granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning hava båda kamrarna till lagutskott hänvisat justitieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna berättelse angående justitieombudsmansämbetets förvaltning under år 1939.

Första lagutskottet, som verkställt granskningen, har för ifrågavarande ändamål från justitieombudsmansexpeditionen mottagit dels de diarier, vilka år 1939 förts i nämnda expedition och under justitieombudsmannens ämbetsresor, dels ock expeditionens registratur för samma år. Därjämte hava på särskild begäran handlingarna rörande vissa av justitieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet tillhanda.

Över den numera fullbordade granskningen får utskottet härmed avgiva utlåtande.

I ämbetsberättelsen meddelas till en början att justitieombudsmannen Nils Ljunggren med stöd av 25 § i den för justitieombudsmannen gällande instruktion begagnat sig av semester under tiderna den 19 april—den 20 maj och den 7—den 19 augusti samt att under nämnda tider justitieombudsmannens av riksdagen utsedde suppleant och efterträdare, dåvarande revisionssekreteraren Knut Nissen, förestått ämbetet.

Vidare antecknas i berättelsen att, sedan revisionssekreteraren Nissen den 22 september utnämnts att från och med den 1 oktober vara justitieråd samt i anledning därav av sagt sig uppdraget att vara justitieombudsmannens suppleant och efterträdare, de av riksdagen valda fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret till innehavare av nämnda uppdrag utsett härads hövdingen i Medelpads östra domsaga, f. d. revisionssekreteraren Folke Rudewall.

Ämbetsberättelsen upptager härefter redogörelse för sådana mot tjänstemän för fel eller försummelse i tjänsten anställda åtal, vilka under året blivit slutligen avgjorda eller i någon instans prövade.

Justitieombudsmannen redogör vidare i berättelsen för vissa ärenden, som ej föranlett åtal, samt meddelar därvid, att han, i likhet med vad tidigare skett, under denna avdelning intagit redogörelse för allenast ett mindre antal under år 1939 behandlade ärenden.

I ämbetsberättelsen äro därefter intagna av justitieombudsmannen nedannämnda dagar under år 1939 till Konungen avlåtna framställningar, nämligen

den 20 juni angående omreglering av Nordmarks, Jösse och Södersysslets domsagor;

den 27 december angående bestämmelser, huru förfaras skall med medel, som i utdelningsförslag tillagts konkursborgenär men av honom icke lyftas; samt

den 30 december angående skyldighet i visst fall för konkursförvaltare att lämna överexekutor uppgift å borgenärer, som äga fordran med förmånsrätt enligt 17 kap. 4 § handelsbalken.

Därjämte redogöres för ett av justitieombudsmannen den 31 augusti 1939 avgivet yttrande över betänkande angående justitiekanslerns, justitieombudsmannens och militieombudsmannens allmänna ämbetsställning m. m.

Justitieombudsmannen Ljunggren har under år 1939 företagit inspektionsresor inom Stockholms och Älvsborgs län, varjämte han verkställt inspektion å Stockholms stads rannsakningsfängelse. Tjänstförrättande justitieombudsmannen Nissen har tillika verkställt inspektion hos myndigheterna i Jämtlands län.

I avseende å vad under inspektionerna förekommit hänvisas i ämbetsberättelsen till det därunder förda diariet.

Över de under år 1939 handlagda klagomål och anställda åtal m. m. meddelas i berättelsen följande översikt:

»Antalet härstädes under år 1939 diarieförda ärenden — däri inbegripna 9 av tryckfrihetskommittén handlagda ärenden — har uppgått till 744.

Vid 1939 års början voro — fränsett ett antal balanserade ärenden av annan beskaffenhet — av förut inkomna klagomål eller eljest mot tjänstemän anhängiggjorda ärenden fortfarande under handläggning härstädes 44

Under år 1939 hava anhängiggjorts ärenden mot tjänstemän:
genom inkomna klagomål — däribland icke inberäknat ett antal anonyma skrifter, vilka icke diarieförts — ett antal av 370
samt på grund av anmärkningar, gjorda vid granskning av fångförteckningar eller vid ämbetsresa eller annorledes, ett antal av . . . 201

Summa balanserade och inkomna ärenden mot tjänstemän 615

Av berörda 615 ärenden hava under år 1939:

1) såsom återkallade avskrivits	6
2) till annan myndighet överlämnats	3
3) efter vederbörandes hörande fått förfalla	198
4) efter annorledes verkställd utredning avskrivits	175
5) utan åtgärd avskrivits	112
6) till åtal hänvisats	11
7) föranlett annan åtgärd än åtal	68
8) föranlett framställning till Kungl. Maj:t	1

och äro vid 1939 års slut:

9) i avbidan på infordrad förklaring, påminnellers avgivande eller annan utredning vilande	30
10) i avbidan på domstols eller myndighets beslut vilande	3
11) på prövning beroende	8

Summa 615

Under år 1939 har, såsom av ovanstående redogörelse framgår, i 11 ärenden beslutits anställande av åtal, nämligen

på grund av förd klagan i	10
av annan anledning i	1

Summa 11

För nedan angivna fel eller försummelser i tjänsten har förordnats om åtal mot:

- 1) häradshövding för fel och försummelser i domarämbetets utövning (sid. 84 o. f.);
- 2) rättens ombudsman i konkurser för bristande tillsyn över konkursförvaltare (sid. 47 o. f.);
- 3) stadsfiskal för dröjsmål med utredning i brottmål (sid. 59 o. f.);
- 4) stadsfogde för vårdslöshet och försummelse vid behandling av införelärende (sid. 78 o. f.);
- 5) rektor vid verkstadsskola för obehörigt varuinköp för skolans räkning m. m. (sid. 99 o. f.);
- 6) landsfiskal för försummelse vid polisutredning rörande brott (sid. 133 o. f.);
- 7) fjärdingsman för dröjsmål med avlämnande av polisrapport (sid. 133 o. f.);
- 8) landsfiskal för anlitande av underordnade polismän såsom borgensmän m. m. (sid. 109 o. f.);
- 9) landsfiskal för olaga kvarhållande av en för brott misstänkt person; och
- 10) poliskommissarie för det han, utan att vara därtill befogad, låtit införpassa en person till arbetshem (sid. 118 o. f.).»

Berättelsen upptager vidare meddelande därom, att sedan början av senaste lagtima riksdag någon förklaring av lag, i den ordning § 19 regeringsformen bestämmer, icke blivit av Kungl. Maj:t meddelad.

Vid berättelsen äro såsom bilagor fogade en tabell och fyra förteckningar. Tabellen avser de av 1939 års riksdagar avlätna skrivelser m. m. i nummerföljd enligt fjortonde samlingen av bihanget till riksdagens protokoll, dock med undantag av skrivelser som expedierats från urtima riksdagen efter 1939 års utgång. Förteckningarna upptaga *dels* de av 1939 års riksdagar till Konungen avlätna skrivelser, med nyssnämnda undantag, jämte uppgifter om de åtgärder, som under år 1939 vidtagits i anledning av samma skrivelser, *dels* sådana i sistberörda förteckning angivna ärenden, som vid utgången av år 1939 ännu voro i sin helhet eller till någon del på Kungl. Maj:ts prövning beroende, *dels* ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från riksdagen före år 1939 men vid samma års början varit i sin helhet eller någon del oavgjorda, jämte uppgift om den behandling dessa ärenden undergått under år 1939, *dels ock* ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från justitieombudsmannen före den 1 januari 1939 och vari under år 1939 åtgärd vidtagits eller vilka vid samma års slut ännu voro på Kungl. Maj:ts prövning beroende, jämte kortfattad uppgift om ärendenas behandling.

Vid den granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning, som utskottet grundlagsenligt förehått, har någon anledning till anmärkning icke förekommit, vilket utskottet härmed för riksdagen anmäler.

Stockholm den 30 januari 1940.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:
 från första kammaren: herrar *Schlyter, Gärde, Karl Emil Johanson, Branting, Ewerlöf, Karl Johan Olsson, Brandt* och *Verner Andersson*;
 från andra kammaren: herrar *Lindqvist, Gezelius* och *Lindberg* i Stockholm, fru *Gustafson* samt herrar *Dahlbäck, Hansson* i Vännäsby och *Gustafsson* i Lekåsa.
